

**МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА
И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА**

N 11.070.9

14.07 1997 година

8 / в. д. 6 / 94
7. VIII. 1997 г.

ДО

**КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

ТУК

Г-н Д-р. Серафимов

Г-н Д-р. Серафимов

И С Т А Н О В И Щ Е

**ОТ МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА
И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА**

по конституционно дело N 6/1997 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Моля да бъде отхвърлено искането на Главния прокурор на Република България за обявяване противоконституционността на чл. 50, ал. 1 и 2 от Закона за пенсиите като неоснователно, по следните съображения:

1. Разпоредбите на чл. 51, ал. 1 и чл. 57, ал. 1 от Конституцията на Република България прогласяват правото на гражданите на обществено осигуряване и социално подпомагане и неотменимостта на тези права.

Законът за пенсиите е част от системата на действащото осигурително и пенсионно законодателство, която е призвана да обезпечи и гарантира осъществяването на прогласените от цитираните конституционни разпоредби права и тяхната неотменимост.

Системата на действащото осигурително и пенсионно законодателство, съобразена с установените национални традиции и международните договорености на страната, е изградена върху следните основни принципи:

Пенсията, като вид обезпечение по Държавното обществено осигуряване носи характерният белег на всички осигурителни плащания - да замести загубения или намален доход, в резултат на настъпване на осигурителни случаи - инвалидност, старост или смърт.

Средствата за изплащане на пенсиите се осигуряват от осигурителните вноски за останалите трудоспособни граждани, независимо от това дали те са за сметка на работодателя или на осигуреното лице. Това, заедно с възприетите принципи на задължителност и взаимност на осигуряването и с обезпечителния характер на плащанията позволява възприемането на подход, при който размерите на плащанията да се поставят в зависимост от възможностите на пенсиониранията лица да упражняват трудова дейност, която им осигурява и съответни доходи (а не доходи от наем, аренда и т.н.). Този подход е изграден изцяло на природата на социалното плащане и е подчинен на логиката, че колкото по-големи са възможностите на пенсионера да реализира доходи от дейност, толкова по-малка е необходимостта от поддръжка от обществения фонд. Обратното би означавало да се ползват права в колизия с правата на другите граждани, участници в осигуряването, тъй като възприетата система на осигуряване, независимо от редицата недостатъци, е изградена като разходно-покривна. Единственият критерий в тази насока остава реализирания доход, макар че и в

миналото са правени несполучливи опити да се сочат видове дейности. Този подход не е насочен към ограничаване или отнемане правото на пенсия, нито има за цел да регулира доходите, а към корегиране размера на плащанията, извършвани от общите (на всички осигурени) средства. Впрочем, такъв подход се допуска и от Международните трудови конвенции. Например, Конвенция N 35 относно задължителната осигуровка старост на работниците в индустриалните и търговските предприятия, на тези от свободните професии, както и на работещите в дома си работници и на домашната прислуга от 1933 г., ратифицирана от България през 1949 г. в чл. 8, ал. 2 допуска пенсията да бъде изцяло или частично спряна, докато пенсионерът заема длъжност, за която е задължително осигурен; Конвенция N 37 относно задължителната осигуровка инвалидност на работниците в индустриалните и търговските предприятия, на тези от свободните професии, както и на работещите в дома си работници и на домашната прислуга от 1933 г., ратифицирана от България през 1949 г., допуска пенсията да бъде изцяло или частично спряна докато пенсионерът продължава да заема служба, за която е осигурен при режимите, установени специално за служителите, а така също докато професионалният доход на заинтересувания надминава определен размер; Конвенция N 39 относно задължителната осигуровка смърт на работниците в индустриалните и търговските предприятия, на тези от свободните професии, както и на работещите в дома си работници и на домашната прислуга, 1933 г., ратифицирана от България през 1949 г., допуска пенсията да бъде изцяло или частично спряна, когато пенсионираният, по силата на режим, специално установен в полза на служители, получава доход от професията си, който надминава определен размер.

Изброените накратко основни принципи гарантират осъществяването на правото на обществено осигуряване и произтичащото от него право на пенсия. Регулацията, която съдържа атакуваните разпоредби на чл. 50 от Закона за пенсиите не се противопоставя на тези права, а засяга общия доход, който се получава като сбор от размера на придобитата пенсия и размера на възнаграждението, получавано от трудова дейност на пенсионера. И доколкото конституционните права, предмет на искането на главния прокурор, не са конкретизирани с никакви количествени и качествени параметри, регулационните подходи, възприети в чл. 50 от Закона за пенсиите, въобще не биха могли да им се противопоставят.

2. Неоснователни са и съображенията по т. 2 от искането. Не съществува колизия на атакуваните разпоредби на Закона за пенсиите и с прогласения в чл. 6, ал. 2 от Конституцията принцип за равенство на гражданите пред закона. В искането на главния прокурор се съпоставят две несъпоставими неща - ограниченията на размера на трудовото възнаграждение на пенсионерите за изслужено време и старост, когато получават пенсията си и упражняват дейност, нормативно определена като основание за осигуряване и неограничеността на доходите при всички останали случаи, в т.ч. от наем, рента, лично стопанство и пр. В първия случай ограниченията засягат без изключение всички пенсионери за изслужено време и старост, когато упражняват съответната дейност и в този смисъл Законът за пенсиите не разграничава никакви групи. Във втория случай доходите не са еднородни с първите - те произтичат или от правото на собственост и други вещни права, или от дейности, за които не съществува нормативно основание за осигуряване, и по тях Законът за пенсиите няма никакво отношение.

3. Считаме, че е процесуално недопустимо искането на главния прокурор в частта му за обявяване противоконституционност на отменени разпоредби на закона. В този пункт не е налице и правен интерес.

Като припомням, че Законът за пенсиите е изменян и допълван няколкократно и след 1994 г. моля да ОТХВЪРЛИТЕ искането за установяване противоконституционността на чл. 50, алинеи 1 и 2 от Закона за пенсиите, като неоснователно.

МИНИСТЪР

